

VAD ÄR DET VI MENAR NÄR VI SÄGER AUTISM?

En historisk återblick

www.autism.se
mats.jansson@autism.se

Som resultat av dessa mycket varierade uppsättningar av diagnoskriterier är litteraturen full av kliniska betraktelser och bitar av forskning som ägnar sig åt ganska olika problem som alla samlas under den gemensamma etiketten "autism".

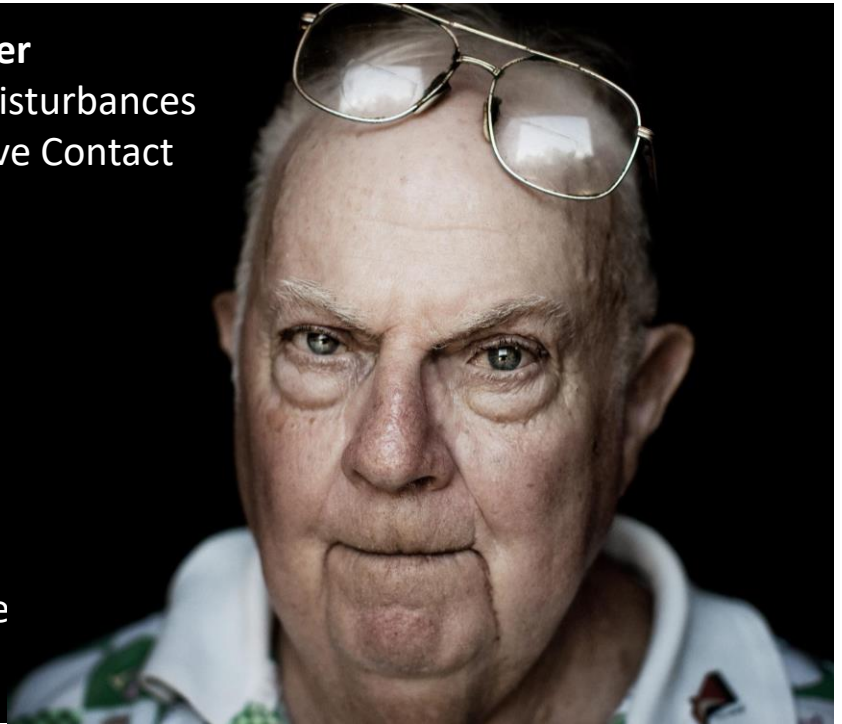
Ordet "autism" kan användas för att beskriva barn som lite knappt drar sig för ögonkontakt, eller för den delen för att beskriva gamla träbord. Det går väl att göra så, men det bidrar till påtaglig förvirring om det sker med förespegling att ordet används på samma sätt som Leo Kanner använde det, när det uppenbart inte är så.

Michael Rutter 1978

Leo Kanner
Autistic Disturbances
of Affective Contact
(1943)

Donald Triplett
"Det första barnet med
autism"

Förhistoria

1800 Jean Itard, Julien-Joseph Virey

1800 John Haslam

1840-tal Samuel Howe

1860-tal Henry Maudsley

1870-tal John Langdon Down

1870-tal Howship Dickinson

Några som beskrivit autism – från hela autismspektrumet
– långt innan det kallades så

Förhistoria

1890-tal Emil Kraepelin
- Dementia praecox

1910-tal Sancte de Sanctis, Theodor Heller
- Dementia infantilis

1920-tal Grunya Sukhareva
- Schizoid psykopati

1930-tal Howard Potter, Louise Despert
- Barndomsschizofreni

Syster Gaudia (Ida Frye) och Siem

Redan 1936/37 beskrevs pojken Siem och andra barn som *autistiska* vid en klinik i Nijmegen i Nederländerna.

De kallades "formalister" och "bevarare".

Siem och flera av de andra barnen fick senare även en "modern" autismdiagnos och Syster Gaudia följde Siem upp i vuxen ålder och skrev en avhandling om autism där han intervjuades.

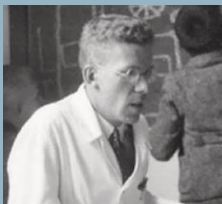
Hon skrev också ett kapitel i världens första bok som specifikt handlade om autism. *Infantiel Autisme*, en nederländsk bok 1954.

Hans Asperger Die Autistischen Psychopathen im Kindesalter (1944)

Das Psychische Abnorme Kind (1938)

Vid den läkepedagogiska kliniken på universitets barnsjukhus i Wien användes *autistisk* redan i mitten av 30-talet i intern kommunikation

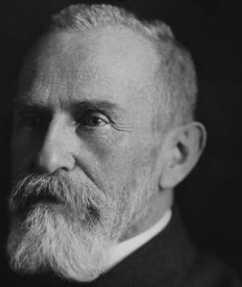
Hans: Att det Hans och Leo beskrivit *liknade* varandra, betydde inte att de var "samma sak".

Leo: "I bästa fall kusiner i fyrtioandra led"

Många *andra* slogs däremot av likheten mellan det som de beskrivit: Jaap Prick 1954. Arn van Krevelen 1962 (och 1971). Gerhard Bosch 1962. Anna-Lisa Annell 1963. Magnusson, Rydell, Dahlin 1975.

Eugene Bleuler myntar ca 1910 **autism**

Autism blir då snabbt ett begrepp som används både inom och utanför psykiatri för att beskriva olika grader av självförsjunkhet.

Redan 1938 refererar Hans Asperger till "klichébilden av en autistisk forskare".

Det *är* inte förvånande att begreppet fångades upp ungefär samtidigt i bland annat Nederländerna, Österrike och USA.

Mildred Creak m.fl. – Niopunktlistan 1961.

Intellectuell funktionsnedsättning blev ett ska-krav

Lorna Wing 60-talet och framåt

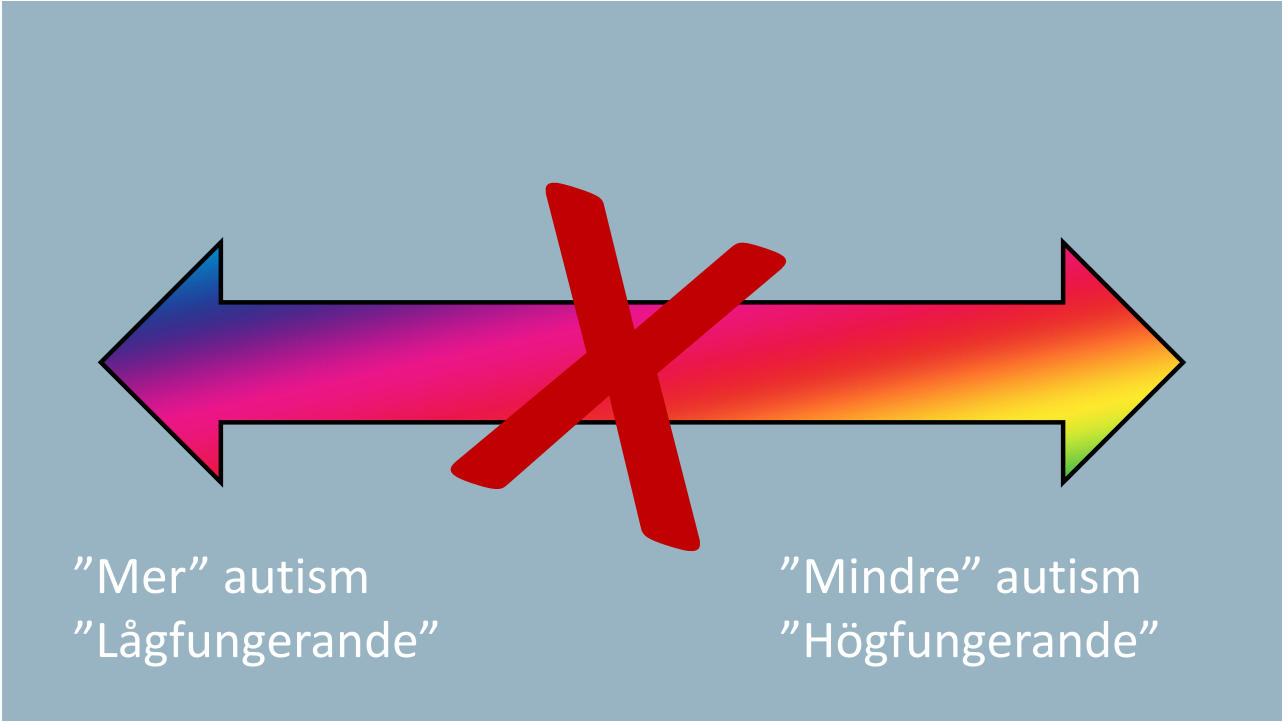

En av de mest tongivande i utvecklingen av synen på autism.

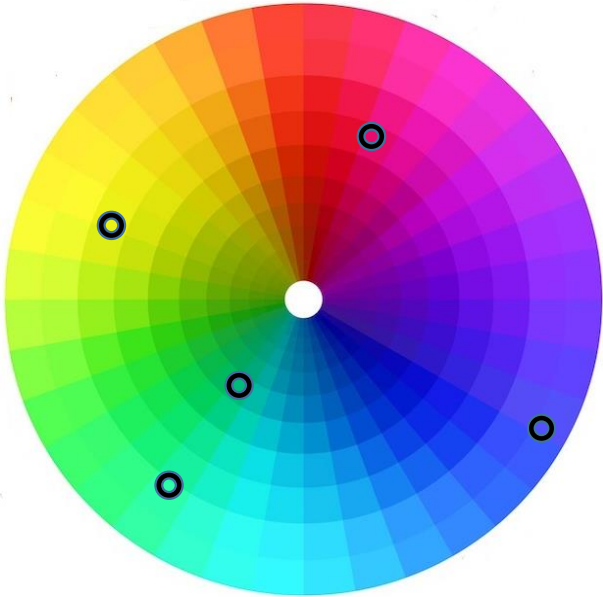
- Med i första föräldraföreningen
- Skrev den första konkreta praktiska informationsskriften till föräldrar (och professionella)
- Flera viktiga studier och artiklar.
- "Återupptäckte" Hans Aspergers avhandling (som inte varit lika bortglömd som det kan verka i amerikansk historieskrivning)
- Inte minst: Att se autism som ett spektrum med många nyanser.

AUTISMSPEKTRUM

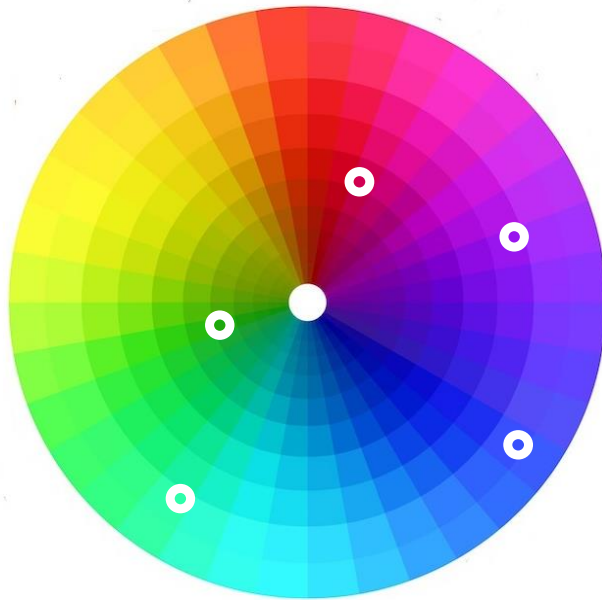

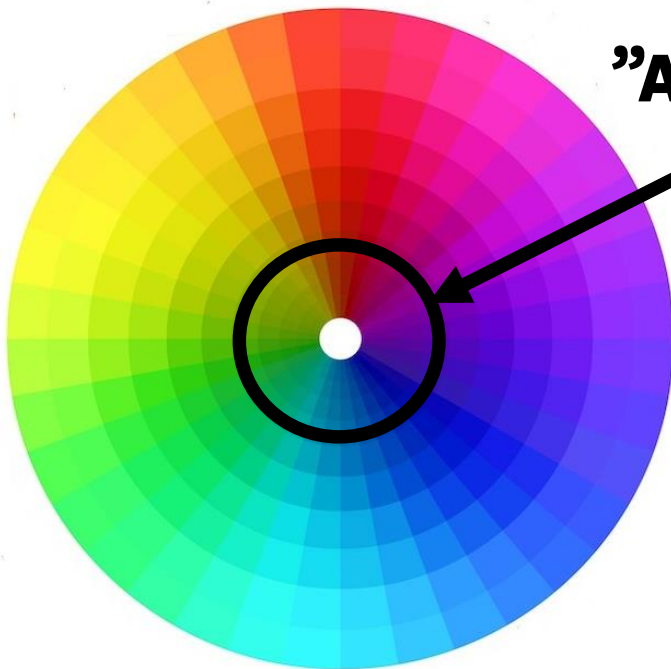
En individ

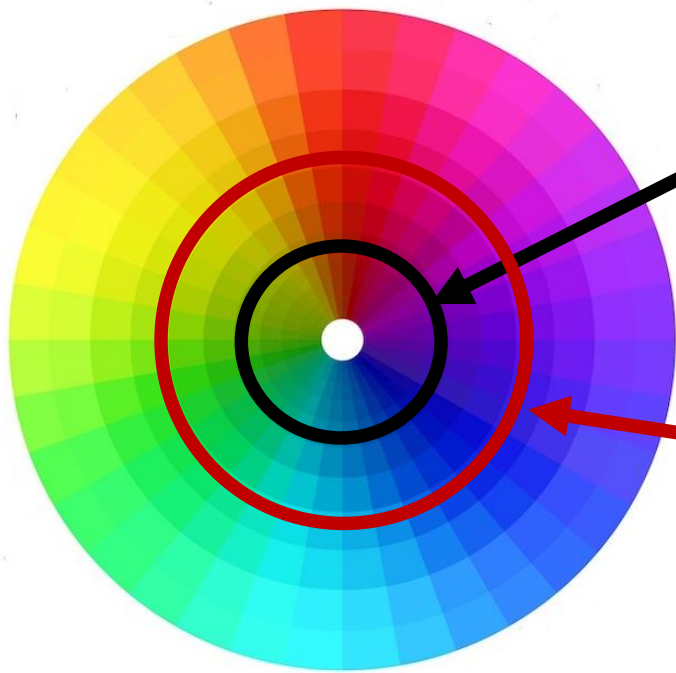

En annan individ

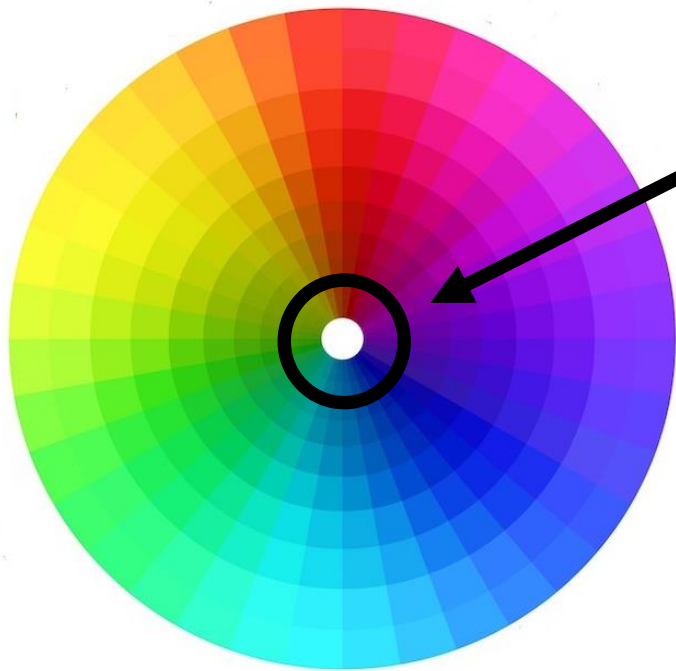
**”Autistisk” 1945
(Kanner)**

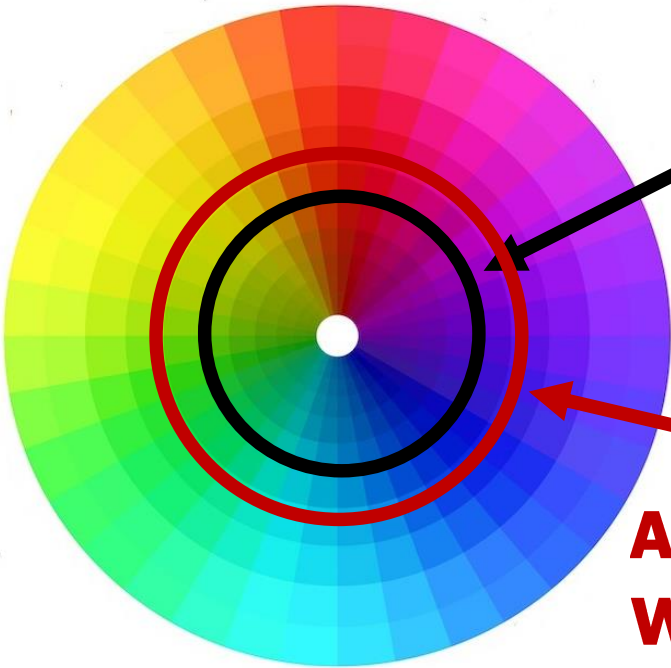

**”Autistisk” 1945
(Kanner)**

**”Autistisk” 1945
(Asperger)**

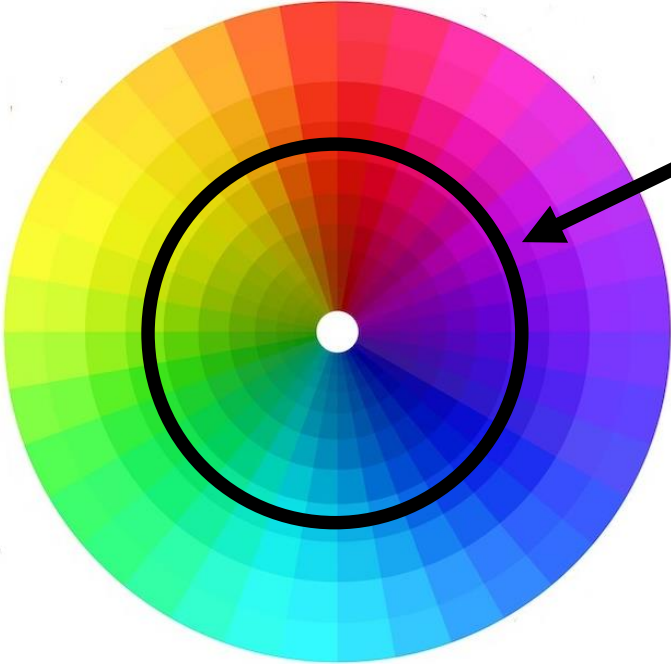

**Autism 1965
(Creak)**

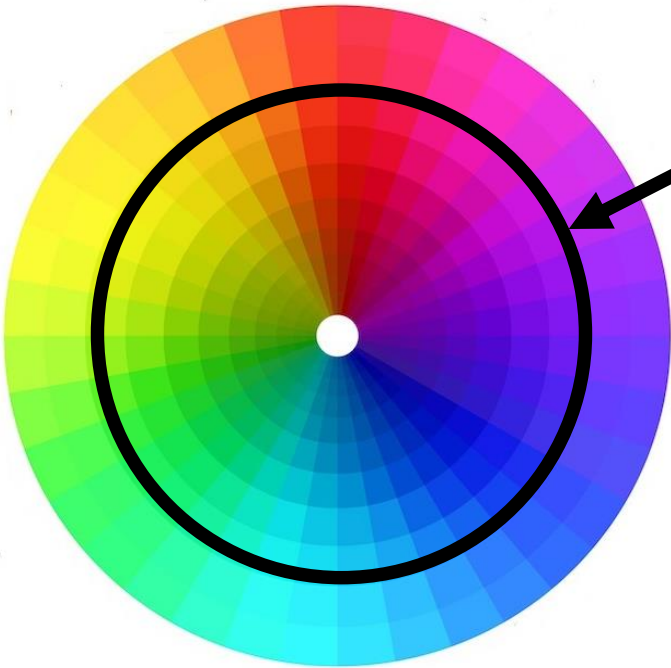

”Autistisk” 1985

**Autistisk/Asperger
Wing**

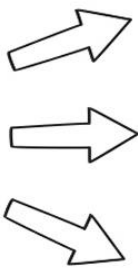
”Autistisk” 2005

”Autistisk” 2015

1980

AUTISM
(INFANTIL AUTISM)

1994

AUTISTISKT
SYNDROM

ASPERGERS
SYNDROM

ATYPISK
AUTISM

**DSM-5 2013
SVENSK ÖVERSÄTTNING 2014**

AUTISM
(AUTISM SPECTRUM DISORDER)

AUTISM

Kommunikation	Intressen/beteenden
✓	
	✓

Begränsad
Social
ömsesidig
kommunikation

Begränsade,
repetitiva
intressen och
beteenden

Kan vardera
graderas i tre
nivåer:

- Kräver *mycket* omfattande stöd
- Kräver omfattande stöd
- Behov av stöd

Tack för uppmärksamheten!

www.autism.se

mats.jansson@autism.se

www.autismhistoria.com